

ПІДХОДИ ДО КЛАСИФІКАЦІЇ МИТНИХ РЕЖИМІВ

Митні режими на сьогодні є головними інструментами державного регулювання рівня товарообігу через митний кордон. Багатоаспектність завдань потребує вдосконалення класифікації митних режимів у напрямі визначення пріоритетних сфер впливу, удосконалення спеціальних митних режимів відповідно до міжнародних вимог та з урахуванням національних інтересів й визначення національних режимів, які дозволять підтримувати економічні пріоритети вітчизняних товаровиробників [1].

Серед вітчизняних науковців питаннями сутності та класифікації митних режимів займалися: В. Качан, І. Кекіш, Б. Кормич, М. Мельник, В. Науменко, Н. Осадча, М. Шульга та інші. Разом із тим класифікація митних режимів в сучасній науковій літературі чітко не висвітлена, дане питання залишається актуальним і потребує подальшого дослідження.

Як відомо, класифікація необхідна для вивчення різновиду явищ, властивостей, факторів тощо. Вона допомагає виявити зміст явища або проблеми.

На думку Н. Осадчої, з метою визначення значущості певних груп режимів та вдосконалення механізму їх реалізації доцільно вдосконалити існуючу систему класифікації митних режимів та здійснювати її за такими групами: режими, які впливають на сальдо торговельного балансу; глобалізаційні; режими, використання яких обумовлено необхідністю розвитку національної економіки [1].

Свою чергою, В. Науменко називав свою класифікацію митних режимів «до певної міри нестандартною» [2]. Так, до першої групи він відносить митні режими, що застосовуються до основної маси об'єктів зовнішньоекономічних операцій (імпорт, експорт, реімпорт, реекспорт, спеціальна митна зона). При цьому, до другої – ті, що застосовуються під час надання послуг у зовнішньоекономічній діяльності й передбачають використання товарів лише для певних цілей за умов дотримання встановлених законодавством України обмежень (режим митного складу, безмитної торгівлі, транзиту, тимчасового ввезення/вивезення, митні режими переробки). До третьої – митні режими, застосовувані в разі припинення зовнішньоекономічних операцій у зв'язку з неможливістю або неефективністю проведення подальших операцій з товарами на внутрішньому ринку (знищення або руйнування, відмова на користь держави).

У свою чергу, М. Мельник класифікує митні режими, визначені Митним кодексом України, за порядком дії на дві групи: прості та триваючі. До першої групи віднесено такі митні режими, як імпорт, експорт, знищення або руйнування, відмова на користь держави. В основу цього поділу лягає те, що з моменту отримання дозволу митним органом на їх використання останні

фактично завершують свою дію. До другої групи віднесено режим тимчасового ввезення, режим тимчасового вивезення, транзит, митний склад, безмитна торгівля та ін., тобто ті, в умовах яких товари можуть знаходитись певний час. Основними видами митних режимів є імпорт, експорт і транзит. Інші види режимів мають похідний, як правило, комплексний характер [3].

Таким чином, класифікація митних режимів є важливою з позиції теорії та практики митного адміністрування.

Література:

1. Осадча Н. В. Митні режими та підходи до їх класифікації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/39765/16-Osadcha.pdf?sequence=1>.
2. Науменко В. П. Применение таможенных режимов в Украине: теория, практика, рекомендации : практ. пособие / В. П. Науменко. – К.: Знання, 2005. – 430 с.
3. Мельник М. В. Правове регулювання митних режимів в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / М. В. Мельник. – К., 2012. – 204 с.

Марія Кручова

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: канд. екон. наук, доцент Герчаківський С.Д.

УДОСКОНАЛЕННЯ ФІСКАЛЬНИХ ІНСТИТУТІВ У МИТНІЙ СФЕРІ

Інституційна реформа органів Державної фіскальної системи України є запорукою успішного проведення реформи податкової та митної систем, поступової зміни світогляду платників податків від правового нігілізму до зростання соціальної відповідальності у формі добровільної та сумлінної сплати податків, а також ключовим фактором підвищення ефективності митного адміністрування.

Збереження старої недосконалої системи взаємовідносин між платниками податків і контролюючими органами, завуальованої за «новими» деклараціями, без запровадження дієвих механізмів зміни принципів та підходів в діяльності служби, знівелює не тільки будь-які зусилля у сфері реформування служби, але і перетворить найкращі законодавчі ініціативи у сфері податкового та митного законодавства у «мертвонароджені» та неефективні норми.

З іншого боку, наповнення дієвими механізмами заходів з реформування фіскальної служби повинно супроводжуватися реформою у сфері оподаткування шляхом переходу на більш ліберальні моделі оподаткування, які зменшують дискреційність податкової системи та можливості для корупції.

Найбільш яскравим прикладом деформації сучасної податкової системи, що призводить до глибинного дисбалансу прав та обов'язків платників податків і контролюючих органів, є реалізація податкової політики у сфері адміністрування податку на додану вартість. Саме на цій ниві відбувається